

Johan en Arjan Nijboer

Steeds meer kruislingen bevat de veestapel van Johan, Janny en Arjan Nijboer. Behalve met holsteins insemineren ze ook met Zweeds roodbont en brown swiss.

Aantal koeien:	85
Melkquotum:	800.000 kg
Hoeveelheid land:	52 ha eigen, 6 ha pacht
Rollend jaargemiddelde:	4,01 10,348 4,37 3,49 2608

Ze melken Shottles en Classics, maar ook dochters van Peterslund en Even. Tussen het jongvee lopen nakomelingen van OMan, Alibaba en OBrolin kriskras door elkaar. 'Sommigen zeggen dat het bij ons een ratjetoe wordt,' zegt Arjan Nijboer (25), 'maar wij vinden het wel mooi.'

Samen met zijn ouders Johan (59) en Janny (57) melkt hij in het Drentse Nieuw Annervveen met 85 koeien een quotum vol van acht ton. Het rollend jaargemiddelde ligt met 10.348 kg melk met 4,37% vet en 3,49% eiwit op een hoog niveau. Veertien koeien prijkten in 2010 met hun afgesloten lactatie in de erelijsten van CRV. Minstens zo opmerkelijk: bij twee van die veertien tekent Peterslund voor het vaderschap. De Zweeds-roodbontstier is onder meer de vader van de zes jaar oude Sietske 80. In haar derde lijst produceerde ze in 336 dagen 13.612 kg melk met 4,31% vet en 3,66% eiwit.

Nieuwsgierig

Min of meer per toeval kwam de familie Nijboer een aantal jaren geleden in aanraking met kruisen. 'Het roodbontaanbod was op dat moment beperkt. Een CRV-vertegenwoordiger wees ons erop dat hij wel een goede Zweeds-roodbontstier in de aanbieding had: Peterslund. Daar hebben we toen een aantal rietjes van gekocht.'

Drie dochters van Peterslund kwamen aan de melk, met lactatiewaarden die momenteel schommelen tussen 107 en 119. 'Een dierenarts hebben we nog niet voor ze nodig gehad. Ze kalven heel dik

Familie Nijboer gebruikt voor driewegkruising de toppers van elk ras

Een 'ratjetoe' in de stal

Min of meer per toeval startten ze er een paar jaar geleden mee.

Nu is het kruisen bij de familie Nijboer uit Nieuw Annervveen een bewuste strategie. 'We hoeven niet per se een keuringskoe, we willen een duurzame en zelfredzame koe.'

tekst Inge van Drie

af. Mager worden ze niet. Sietske geeft nu bijvoorbeeld 50 liter, maar het vlees blijft erop zitten.'

In eerste instantie bleef het bij die drie, geeft Johan aan. 'Peterslund was op dat moment niet meer verkrijgbaar. Maar toen we niet veel later in een vakblad lazen dat brownswisstier Even over alle

rassen de hoogste score voor levensduur had, zijn we die ook gaan gebruiken.'

Inmiddels zijn er zeven Evenvaarzen aan de melk. De lactatiewaarden variëren van 96 tot 121. 'Ze geven iets minder melk dan de holsteins, maar de gehalten zijn hoger. Ze hebben bovendien allemaal zelf gekalfd zonder dat we erbij

waren en zijn ontzettend nieuwsgierig: ze lopen zo de melkstal en de krachtvoerbox binnen', vertelt Johan.

Duurzaam en zelfredzaam

In de jongveestal is beter zichtbaar dat het kruisen geen bevlieging is. Het aandeel brownswiss- en Zweeds-roodbontkruislingen is inmiddels net zo groot als het aandeel holsteins. Van toeval is het kruisen een bewuste strategie geworden. 'We gaan voor een driewegkruising. We insemineren een derde van de koeien met zuivere holsteins, een derde met brownswiss-stieren en een derde met Zweeds-roodbontstieren', legt Johan uit. Aan de inzet van fleckvieh waagt hij zich niet. 'We moeten het van het melken hebben. Fleckvieh is in mijn ogen geen melkras. Qua benen ga je er ook niet op vooruit. We melken er eentje, die weliswaar veel melk geeft, maar volgens ons niet duurzaam is.'

Juist die duurzaamheid is voor Arjan de aanleiding om meer te gaan kruisen. 'We hoeven niet per se een keuringskoe, we willen een duurzame en zelfredzame koe. Onze holsteins produceerden genoeg, maar wat we ook probeerden, ze werden niet ouder. Van onze brownswissen gaat er vast wel een 100.000 kg melk geven.'

Vader en zoon Nijboer – ze noemen zichzelf wel eens gekscherend proefboerderij Nijboer – verliezen bij het kruisen de sterke punten van de holsteins niet uit het oog. 'Voor melkaanleg en uiers hebben we ze gewoon nodig', stelt Johan. 'Al ben ik zelf niet bang dat we in melkproductie gaan inleveren. Tot nu toe doen de kruislingen op dat gebied niet onder voor de holsteins.' Nijboer plaatst wel een kanttekening. 'Je moet de toppers van elk ras gebruiken; het is niet slim om zomaar een willekeurige brownswiss- of Zweeds-roodbontstier in te zetten.' Bij het uitzoeken van die stieren gaat Nijboer graag af op de kennis van specialisten op het gebied van kruisen. 'Als je meerdere rassen in de stal hebt, is de stierkeus ingewikkelder. Ik kan me best voorstellen dat bedrijven die kruisen bij de stierkeus meer begeleiding nodig hebben.'

Momenteel gebruikt de familie Nijboer de brownswiss-stieren Even en Alibaba en de Zweeds-roodbontstieren OBrolin en Peterslund. Voor een holsteininseminatie kiezen ze uit onder meer Classic en Stoneden Detour – een genoomgeteste Boltonzoon met de Rosabelfactor – Legend, OMan en Fidelity. 'We hebben een hard milieu', vertelt Johan. 'Onze stal telt 68 boxen, maar er lopen 85 koeien

in. We letten daarom erg op beenwerk. Ik heb liever koeien met een gewone uier en goede benen dan andersom.'

De koeien krijgen aan het voerhek een rantsoen van half mais en half kuil. In de krachtvoerbox krijgen de koeien maximaal 6 kg krachtvoer, in de melkstal maximaal 4 kg.

Vraag naar stieren groeit

De kruislingstierkalfjes brengen evenveel op als de holsteinstiertjes. Elk jaar verkoopt de familie Nijboer ook een aantal stieren voor natuurlijke dekking. 'Daar is groeiende vraag naar.'

In het verleden leverden Johan en Arjan nog wel eens stieren aan de ki, bijvoorbeeld uit Spektrumdochter Tine 61, in 2000 de nummer één melkproducente van Nederland. 'Het is een tijdje rustig geweest, maar nu heeft CRV interesse in twee kruisingsstieren: een Even uit een Peterslund en een Peterslund uit een Rau', zegt Johan.

Naar eigen zeggen zijn Johan en Arjan Nijboer in hun regio niet de enigen die kruisen. 'We zijn geen uitzondering', zegt Arjan. 'Bedrijven hier in de buurt die flink groeien, stappen bijna allemaal over op kruisen.' Gek is dat niet, vindt Arjan. 'Bij andere diersoorten is kruisen toch ook heel gewoon?' |

Leanda 84 (v. Even), Janna 73 (v. Shottle) en Sietske 80 (v. Peterslund)

